

Hogyan olvassuk és használjuk ezt a könyvet?

A 21. század világ gazdaságának fordulatokban és sokkhatásokban gazdag forgatagában a gazdaságilag nyitott országok számára nélkülözhetetlen az a koordinációs és iránymutató tevékenység, amit a gazdaságpolitikának el kell végeznie a jó kormányzás elvei mentén. Ez a tankönyv nem sorvezető a jó kormányhoz, ugyanakkor gyakorlatias megközelítéssel segíti a gazdaságpolitikai gondolkodásmód átlátását. Egyfajta útikalauz a 21. század modern és a válságok következtében innovatív gazdaságpolitikai intézkedések rengetegében. Egyben kifejezetten oktatási célokat szolgálva igyekszik didaktikusan fogalmazni, osztályteremben is megvitatható kérdéseket felvetni és példákön keresztül is segíteni a megértést.

Létezik néhány nemzetközi gazdaságpolitika tankönyv, amely jellemzően a zárt gazdaság fiskális – monetáris – növekedési politikák háromszögén belül a nagy, zártabb gazdaságokra szabott módon gondolkodik. Sok esetben inkább makroökonómiai szemléletben gondolkodnak, noha – figyelembe véve a politikai behatásokat, a jogi szabályozás intézményesült rendszerét, a társadalmi közeget – megfelelőbb lenne a politikai gazdaságtani megközelítés az alkalmazott gazdaságpolitikai ismeretek elsajátításához, ha megkülönböztetjük a makroökonómiától.¹ Jelen tankönyv inkább az alkalmazott irányba mozdul el és a szükséges makrogazdasági modelleket a függelékben szerepeltetjük, amennyiben magasabb szintű gazdasági képzésben történik a tárgy oktatása.

Ahogy a cím is utal rá, a nyitott gazdaságok szemszögéből közelít a könyv. Erre is létezik külföldi példa,² de hozzá képest kevésbé makroökonómia tankönyvként kíván funkcionálni a kötetünk. Magyar nyelven is jelent már meg több kiváló gazdaságpolitika tankönyv. Van olyan, amelyik az adott kor kihívásaira reagál nagyon pragmatikusan és funkcionálisan, szikáran definiálva a fogalmakat, kereteket és tennivalókat,³ és van, amelyik a hatalmas empirikus tapasztalatra építve meséli el a mögöttes filozófiát, a döntéshozói dilemmákat és a kor gazdaságpolitikai kihívásait.⁴ Bár mindkettő foglalkozik a globalizált gazdasági környezettel és az Európai Unióval mint külső adottsággal, igyekszünk őket meghaladni abban, hogy kifejezetten a Magyarország típusú, kis, nyitott gazdaságok szempontjaira fókuszálunk.

A könyvben szereplő ismeretek tovább bővíthetők a gazdaságpolitika különböző területeire,⁵ korszakaira,⁶ intézményi perspektíváira⁷ vagy nemzetközi vonatkozásaira⁸ összpontosító művekből.

¹ BÉNASSY-QUÉRÉ et al. 2019 [2010]; DIXIT 1996.

² ACOCCELLA 1998.

³ VERES 2003.

⁴ BOD 2014a.

⁵ ERDŐS 2003.

⁶ BOD 2014b; BOD 2018; CSABA 2018; Lentner 2016; MURAKÖZY 2007a.

⁷ BENCZES 2022; CSABA 2006; GALBÁCS 2016.

⁸ HALMAI 2014; HALMAI 2020; MURAKÖZY 2013; GYÖRFFY 2017.

A könyv négy fő részből áll. A gazdaságpolitika mozgásterét adó közgazdasági, társadalmi, közpolitikai és nemzetközi kereteket vázolja fel az első öt fejezet. A főbb működési területek részleteibe vezetnek be a 6–11. fejezetek, míg a kihívásokra fókuszál a 12–14. szakasz. Végül öt esettanulmányt szerepeltetünk a gyakorlatias tanulás érdekében. Az ellenőrző kérdések mellett minden fejezet végén találhatóak elgondolkodtató kérdések is, amelyek alkalmasak csoportos vitára, feladatmegoldásra, akár szeminarizált körülmények között is.

Irodalomjegyzék

- ACOCELLA, Nicola (1998): *The Foundations of Economic Policy. Values and Techniques*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BÉNASSY-QUÉRÉ, Agnes et al. (2019) [2010]: *Economic Policy: Theory and Practice*. Oxford: Oxford University Press.
- BENCZES István (2022): *Gazdasági növekedés és versenyképesség intézményi perspektívában. A magyar eset (2008–2019)*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó.
- BOD Péter Ákos (2014a): *Bevezetés a gazdaságpolitikába*. Budapest: Akadémiai.
- BOD Péter Ákos (2014b): *Nem szokványos gazdaságpolitikák*. Budapest: Akadémiai.
- BOD Péter Ákos (2018): *Magyar gazdaságpolitika – tűzközelből*. Budapest: Akadémiai.
- CSABA László (2006): *A fölemelkedő Európa*. Budapest: Akadémiai.
- CSABA László (2018): *Válság – gazdaság – világ. Adalék Közép-Európa három évtizedes gazdaságtörténetéhez (1988–2018)*. Budapest: Éghajlat Könyvkiadó.
- DIXIT, Avinash K. (1996): *The Making of Economic Policy. A Transaction-Cost Politics Perspective*. Cambridge: MIT Press.
- ERDŐS Tibor (2003): *Fenntartható gazdasági növekedés*. Budapest: Akadémiai.
- GALBÁCS Péter (2016): *Aktív szabályozás vagy gazdaságpolitikai nihilizmus?* Budapest: Akadémiai.
- GYÖRFFY Dóra (2017): *Bizalom és pénzügyek. Válság és válságkezelés az Európai Unióban*. Budapest: Typotex.
- HALMAI Péter (2014): *Krízis és növekedés az Európai Unióban. Európai modell, strukturális reformok*. Budapest: Akadémiai.
- HALMAI Péter (2020): *Mélyintegráció. A Gazdasági és Monetáris Unió ökonómiája*. Budapest: Akadémiai.
- Lentner Csaba (2016): *Rendszerváltás és pénzügypolitika. Tények és tévhitek a neoliberalis piacgazdasági átmenetről és a 2010 óta alkalmazott nem konvencionális eszközökről*. Budapest: Akadémiai.
- MURAKÖZY László szerk. (2007): *Fecseg a felszín és hallgat a mély. Tudatok és tudatalattik a gazdaságpolitikában*. Budapest: Akadémiai.
- MURAKÖZY László szerk. (2013): *Minden Egész eltörött. Útteremtés és útfüggőség válságos környezetben*. Budapest: Akadémiai.
- VERES József (2003): *Gazdaságpolitika*. Budapest: Aula.